

Skattedirektoratet
Juridisk avdeling

Dato: 10.03.2025
Deres ref.: 2024/446

Høring – Opplysningsplikt for tredjeparter om kryptoeiendeler (CARF) og endringer i skatteforvaltningsforskriften § 7-3 (CRS)

Finans Norge viser til Skattedirektoratets høringsbrev av 13.12.2024.

Høringsnotatet omhandler forslag til nye regler i skatteforvaltningsforskriften vedrørende tredjeparters opplysningsplikt om kryptoeiendeler. I tillegg foreslås det endringer i delkapittel § 7-3 i forskriften, som gjelder tredjeparters opplysningsplikt om finansielle forhold og forsikringer.

Forslaget må ses i sammenheng med Finansdepartementets høringsnotat om endringer i skatteforvaltningsloven, som ble sendt på høring 15.11.2024, med høringsfrist 15.02.2025.

Punkt 3 om endringer i skatteforvaltningsregelverket som følge av endringer i CRS

Generelt

Finans Norge vil innledningsvis gi uttrykk for at vi generelt støtter internasjonale initiativer som bidrar til å standardisere opplysningskravene for tredjeparter på tvers av land, samt sikre at innrapporterte opplysninger utveksles mellom landenes skattemyndigheter. Samtidig vil vi påpeke at de foreslåtte endringene i skatteforvaltningsregelverket vil medføre betydelig merarbeid for de opplysningspliktige når det gjelder innhenting og rapportering av de påkrevde opplysningene. Et eksempel på dette er rapportering av opplysninger om reelle rettighetshavere, hvor de opplysningspliktige allerede med gjeldende regelverk møter utfordringer på grunn av mangelfullt datagrunnlag. Etter vår oppfatning kan det stilles spørsmål ved om de økte kravene til detaljert rapportering er hensiktsmessige, når man tar en kost-/nytte-vurdering i betraktning.

Punkt 3.2.2 § 7-3-4 – Utvidelse av opplysningspliktens innhold

Rollene til reelle rettighetshavere

Det foreslås å innføre krav om at det skal opplyses om rollene til reelle rettighetshavere, jf. § 7-3-4 bokstav b ny nr. 8.

Forslaget går utover kravene i CRS2.0. OECDs rapport «International Standards for Automatic Exchange of Information in Tax Matters: Crypto-Asset Reporting Framework and 2023 Update to the Common Reporting Standard», publisert i juni 2023, viser at dersom en reell rettighetshaver innehar

flere roller, skal kun én rolle rapporteres basert på hierarkiet i hvitvaskingsregelverket, med mindre det dreier seg om en trust eller lignende. Se side 105 i rapporten for detaljer:

“Where a Reportable Person is a Controlling Person by virtue of more than one role in respect of an Entity other than a trust or a similar legal arrangement, the Reporting Financial Institution must report according to the hierarchy of roles indicated in paragraph 133 of the Commentary to Section VIII (i.e. ownership interests, control through other means, senior managing official), provided the identification of the role is required by AML/KYC Procedures.”

Det vil være urimelig å pålegge opplysningspliktige enda mer omfattende rapporteringskrav enn det som følger av CRS-regelverket. Rapporteringsplikten er allerede svært omfattende. Dette bør avklares i forskriften eller eventuelt i Skatteetatens rettleiding om internasjonal rapportering (CRS/FATCA).

Disponent

I § 7-3-4 er disponent listet opp sammen med kontohaver, reell rettighetshaver mv., uten at det er gjort unntak for informasjonen som skal rapporteres.

Det er ikke krav om å innhente informasjon om disponent i CRS/FATCA regelverket – kun om reell rettighetshaver. § 7-3-4 nr. 5-11 er derfor ikke relevant for disponenter. I henhold til de tekniske spesifikasjonene for XML-formatet fra Skatteetaten rapporteres disponent med navn og fødselsnummer eller organisasjonsnummer, eventuelt også bostedsland. Vi foreslår at det inntas et underpunkt for disponent, hvor det fremgår at for disponent skal nr. 1-4 rapporteres.

Punkt 3.2.7 Avslutning og sperring av konto

Det fremgår av skatteforvaltningsforskriften §§ 7-3-17 og 7-3-24 at følgende av at egenerklæring ikke kan innhentes ved opprettelse av en ny konto, er at kontoforholdet ikke skal etableres. I de tilfellene konto likevel er opprettet, og det senere viser seg at det på tidspunktet for kontoopprettelsen ble gitt feilaktige eller utilstrekkelige opplysninger, skal opplysningspliktige i første omgang innhente ny gyldig egenerklæring innen 90 dager etter at feilen ble oppdaget. Dersom det ikke kan innhentes ny gyldig egenerklæring innen fristen, skal kontoen avsluttes.

Med bakgrunn i behovet for å kunne iverksette mindre inngripende tiltak overfor kontohaverne, har Finansdepartementet foreslått at det presiseres i skatteforvaltningsloven § 7-3 tredje ledd fjerde punktum at det kan gis forskrift om at kontoavtaler som et alternativ til avslutning kan sperres, jf. forslag sendt på høring 15.11.2024. I tråd med dette foreslår Skattedirektoratet å utvide forskriftsbestemmelsene om avslutning av konto til å også omfatte sperring av konto.

Vi støtter forslaget til endring av skatteforvaltningsforskriften §§ 7-3-17 og 7-3-24. Endringen er i tråd med gjeldende praksis og har vært etterspurt av opplysningspliktige siden 2017.

Punkt 3.3 Endringer i Skatteetatens rettleiding for internasjonal rapportering (CRS/FATCA)

Vi anser det som uheldig at forslag til endringer i Skatteetatens rettleiding kun beskrives kort i høringsnotatet, og ikke presenteres i sin helhet. Ved endringer som gjennomføres i rettleidingen, er det like viktig å se den nye ordlyden som ved endringer i lov og forskrift.

Punkt 3.3.1 Gjennomgang av eksisterende og nye konti som eies eller rådes over av en enhet

Det er inntatt en presisering i Revidert CRS om at finansielle institusjoner ikke trenger å innhente opplysninger om reelle rettighetshavere i offentlig børsnoterte selskap, når kontohaver er en ikke-

finansiell institusjon, dersom selskapet allerede er underlagt krav om å offentliggjøre reelle rettighetshavere. Skatteetaten uttaler i høringsnotatet at denne endringen i CRS ikke krever endring i skatteforvaltningsforskriften, men vil bli presisert i rettledningen.

Forskriften § 7-3-22 tredje ledd bokstav a nr. 2 angir at det ikke skal fastslås hvor reelle rettighetshavere er skattemessig bosatt, når selskapets aksjer omsettes jevnlig i et etablert verdipapirmarked eller selskapet er nærstående enhet til slikt selskap. Det er hensiktsmessig at det i rettledningen gis veiledning om forståelsen av begrepene «omsettes jevnlig» og «etablert verdipapirmarked». Vi kan imidlertid ikke se at ordlyden i forskriften støtter et vilkår om at «selskapet allerede er underlagt krav om å offentliggjøre reelle rettighetshavere». Etter vår oppfatning bør derfor denne endringen innarbeides i forskriften.

Bestemmelsen i forskriften § 7-3-22 tredje ledd bokstav a nr. 2 avviker fra bestemmelsen i hvitvaskingsloven § 14 annet ledd, som lyder: «Rapporteringspliktige skal ikke identifisere reelle rettighetshavere når kunden er et selskap med eierandeler opptatt til handel på regulert marked i EØS-stat (...)». I praksis innebærer forskjellen i de to bestemmelsene at et «etablert verdipapirmarked» også omfatter multilaterale handelsfasiliteter (MHF/MTF) i EU/EØS og «børser» i tredjeland. For Norges del omfatter unntaket etter hvitvaskingsloven § 14 annet ledd bare Euronext Oslo Børs og Euronext Expand, mens unntaket etter skatteforvaltningsforskriften § 7-3-22 tredje ledd bokstav a nr. 2 også omfatter Euronext Growth. Det fremgår ikke av høringsnotatet om rettledningen vil bli strammet inn slik at Euronext Growth og andre MFH/MTF ikke lenger vil omfattes av unntaket etter skatteforvaltningsforskriften § 7-3-22 tredje ledd bokstav a nr. 2. Uansett legger vi til grunn at unntaket vil gjelde for «børser» utenfor EU/EØS-området, siden CRS er en global standard. Det er behov for god veiledning med hensyn til hvilke «børser» som vil omfattes. Vi ber om at Skatteetaten inntar en liste over godkjente/ikke godkjente «etablerte verdipapirmarkeder» i rettledningen.

Det fremgår ikke av høringsnotatet om denne endringen kun vil gjelde for CRS-rapporteringen, eller om den også vil gjelde for FATCA-rapporteringen. Avhengig av hvordan reglene gjennomføres, kan dette medføre praktiske utfordringer ved gjennomføring av kundetiltak dersom opplysningspliktige må forholde seg til tre ulike lister for børsnoterte selskaper.

Punkt 3.3.4 CBI/RBI-ordninger

Ordninger med bosted og statsborgerskap ved investeringer, også kjent som Residence/Citizenship by investment schemes (CBI/RBI-ordninger), gjør det mulig for fysiske personer å få bosted eller statsborgerskap gjennom lokale investeringer eller mot et fast gebyr. Skatteetaten bemerker i høringsnotatet at selv om det kan være legitime grunner til slike ordninger, kan de potensielt misbrukes for å skjule eiendeler eller unngå rapportering etter CRS. OECD har publisert nærmere informasjon om dette, inkludert en liste over land som tilbyr slike ordninger. OECDs retningslinjer er inkludert som en del av OECDs kommentarer til CRS. Endringen foreslås inntatt i Skatteetatens rettledning.

Slik vi forstår det, består risikoen knyttet til CBI/RBI-ordninger i at en person kan fremstå som bosatt i et land som tilbyr slike ordninger, mens vedkommende egentlig bor i et annet land. OECDs veiledning er generell og nevner ikke spesifikke forhold som bør føre til at en opplysningspliktig tviler på riktigheten av opplysningene om bosted gitt av kunden. Det er derfor behov for ytterligere veiledning fra Skatteetaten om hvilke konkrete forhold eller opplysninger som bør føre til mistanke om misbruk, slik at opplysningspliktige kan gjennomføre ytterligere undersøkelser og eventuelt rapportere misbruk.

Punkt 3.3.6 Kontohaver skattemessig bosatt eller hjemmehørende i flere land

En kontohaver kan være skattemessig bosatt eller hjemmehørende i to eller flere jurisdiksjoner. I slike tilfeller kan det oppstå situasjoner hvor kontohaver ikke blir rapportert til noen av landene. For å hindre at dette skjer, er det i OECDs kommentarer presisert at finansielle institusjoner skal anse kontohaver for å være skattemessig bosatt eller hjemmehørende i alle jurisdiksjonene kontohaveren har en tilknytning til. Finansielle institusjoner kan ikke lenger fastslå skattemessig tilhørighet basert på tie-breaker-regler i skatteavtaler mv. Endringen foreslås inntatt i Skatteetatens rettleddning.

Vi vil bemerke at rapporteringspliktige tar utgangspunkt i kontohavers skattemessige bosted/hjemmehørende i henhold til det enkelte lands interne rett. Skatteavtalen har ikke vært ansett som relevant i forhold til CRS/FATCA rapporteringen. Dette er allerede omtalt i rettleddningen, punkt 2.5 for fysiske personer og punkt 2.8 for enheter. Vi støtter at det fremkommer av rettleddningen at en skatteavtales tie-breaker-bestemmelse ikke er relevant i forhold til rapporteringen. Dette vil være nyttig i kommunikasjon med kunder.

Punkt 3.3.8 OECDs FAQ til CRS

Skatteetaten uttaler i høringsnotatet at fortolkningen og anvendelsen av de norske reglene som gjennomfører CRS må skje i lys av OECDs forståelse, slik den kommer til uttrykk i OECDs kommentarer, FAQ og uttalelser. Etter vårt syn bør OECDs FAQ og uttalelser innarbeides i forskriften eller rettleddningen.

Hvordan omgåelse skal rapporteres

Det bør gis mer veiledning om hvordan omgåelse skal rapporteres, samt om den eventuelle sammenhengen med DAC 6 hallmark D.

Punkt 2 om gjennomføring av CARF i skatteforvaltningsregelverket

Punkt 2.2.1 § 7-x-1 - Definisjoner

«Bruker av tjenesten» er definert i § 7-x-3 første ledd. Etter vår oppfatning er det hensiktsmessig at alle definisjoner samles i § 7-x-1.

Punkt 2.2.7 § 7-x-7 – Opplysningspliktens innhold

Beregning av markedsverdier

I noen tilfeller vil det, som Skatteetaten påpeker i høringsnotatet, ikke foreligge noen lett tilgjengelig markedsverdi. Da skal interne regnskapsverdier eller verdsettelsel fra tredjepart brukes. Som en siste utvei kan man benytte et rimelig estimat. Å pålegge opplysningspliktig tredjepart å fastsette en markedsverdi i slike tilfeller fremstår som et altfor omfattende ansvar. Det kan være både vanskelig og kostnadskrevenende. I tillegg kan ulike opplysningspliktige komme frem til forskjellige markedsverdier for samme kryptoeiendel. Et annet problem er at noen kryptoeiendeler kan være svært volatile. En kryptoeiendel som hadde en formuesverdi ved fastsettelsen, kan kort tid etterpå ha en helt annen verdi.

Skatteetaten bør gi klarere veiledning om hvordan markedsverdien for kryptoeiendeler skal fastsettes når det ikke finnes noen lett tilgjengelig markedsverdi. Det bør også gis veiledning og eventuelt unntaksregler for volatile kryptoeiendeler som ikke er godt egnet for å fastsette en formuesverdi.

Med vennlig hilsen

Nils Henrik Heen
juridisk direktør

Herborg Horvei
fagsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ingen signatur(er)